

AD 8/26

LIMITE

CONF-ME 7

DOCUMENT DE ADERARE

Subiect: POZIȚIE COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE
– Capitolul 21: Rețelele transeuropene

POZIȚIE COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE

Capitolul de negociere 21: Rețelele transeuropene

Prezenta poziție a Uniunii Europene se bazează pe poziția sa generală pentru Conferința de aderare cu Muntenegrul (AD 23/12 CONF-ME 2) și face obiectul principiilor de negociere adoptate în cadrul acesteia, și anume:

- orice opinie exprimată de una dintre părți cu privire la un capitol al negocierilor nu va aduce în niciun fel prejudicii poziției care poate fi adoptată cu privire la alte capitole;
- acordurile – inclusiv cele parțiale – la care s-a ajuns pe parcursul negocierilor cu privire la capitole care trebuie examinate succesiv nu pot fi considerate definitive înainte de obținerea unui acord global,
- precum și obiectul cerințelor prevăzute la punctele 24, 28, 41 și 44 din Cadrul de negociere.

UE încurajează Muntenegrul să continue procesul de aliniere la acquis-ul UE, semnalând că dispoziții suplimentare de acquis pot intra în vigoare înainte de aderare, astfel încât să garanteze punerea efectivă în aplicare și asigurarea respectării acquis-ului și să elaboreze încă înainte de aderare politici și instrumente cât mai apropiate de cele ale UE. UE se așteaptă ca toate proiectele de infrastructură, care sunt dezvoltate în cadrul acordurilor interguvernamentale, să nu contravină acquis-ului UE în domeniul achizițiilor publice. Modul în care acordul va fi interpretat, aplicat și pus în aplicare va trebui gestionat cu atenție. UE va monitoriza îndeaproape această punere în aplicare.

UE ia act de faptul că planificarea infrastructurii naționale a Muntenegrului este în conformitate cu obiectivele politicii Uniunii privind rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T). În conformitate cu această abordare, planificarea Muntenegrului reflectă importanța strategică a îmbunătățirii conectivității regionale, atât în Balcanii de Vest, cât și cu Uniunea Europeană.

UE salută participarea activă a Muntenegrului la Strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice și la Strategia UE pentru regiunea Dunării, această țară contribuind la dezvoltarea și punerea în aplicare a proiectelor regionale care sporesc conectivitatea, mobilitatea durabilă și integrarea în rețelele transeuropene de transport și energetice.

UE ia act de faptul că Muntenegrul, în pozițiile sale de negociere AD 26/14 CONF-ME 20 și AD 04/26 CONF-ME 4, acceptă acquis-ul din cadrul capitolului 21, astfel cum era în vigoare la 25 decembrie 2025, și declară că va fi pregătit să îl pună în aplicare până la data aderării sale la Uniunea Europeană.

Rețelele de transport

UE constată că Muntenegrul și-a aliniat planificarea strategică a transporturilor la obiectivele acquis-ului în domeniul rețelelor transeuropene de transport (TEN-T). UE ia act de faptul că Muntenegrul declară că va realiza progrese suficiente în ceea ce privește obiectivele TEN-T până la data aderării.

UE invită Muntenegrul să finalizeze revizuirea strategiei sale de dezvoltare a transporturilor, care, printre altele, identifică proiectele prioritare de infrastructură în domeniul transportului rutier și feroviar și va asigura alinierea la obiectivele noului Regulament TEN-T 2024/1679. În urma adoptării strategiei revizuite, UE încurajează Muntenegrul să asigure punerea în aplicare efectivă a acestora.

UE salută cooperarea Muntenegrului în cadrul rețelei regionale cuprinzătoare de transport a Observatorului transporturilor din Europa de Sud-Est (SEETO) în ceea ce privește identificarea proiectelor prioritare de infrastructură din Muntenegru. Din 2019 această cooperare continuă în cadrul Comunității transporturilor, la care Muntenegru a participat activ, inclusiv la eforturile de promovare a cooperării regionale pentru punerea în aplicare a extinderii TEN-T în regiune.

UE constată că Muntenegru a luat măsuri pentru a ține seama mai bine de implicațiile bugetare ale împrumuturilor contractate pentru finanțarea proiectelor de infrastructură, printr-o planificare bugetară îmbunătățită și în conformitate cu cerințele BERD și ale BEI. În ceea ce privește planificarea viitoarelor investiții, UE încurajează Muntenegru să asigure planificarea și eșalonarea atentă a proiectelor. Muntenegru va trebui să combine resurse din bugetul său național și de la creditorii internaționali, ținând seama, în același timp, de marja sa de manevră bugetară.

UE ia act de faptul că Muntenegru a convenit cu Comisia Europeană asupra viitoarei rețele TEN-T privind Muntenegru (a se vedea hărțile din anexa 1) și asupra unei liste de proiecte prioritare în sectorul transporturilor. Aceste acorduri îndeplinesc cerințele primului și celui de al doilea criteriu de referință pentru închiderea capitolului, prevăzute în documentul AD 6/15 CONF-ME 5.

UE se așteaptă ca Muntenegru să continue să consolideze capacitatea administrativă necesară pentru a-și asuma responsabilitățile în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei, deja existent atât în ceea ce privește rețelele de transport, cât și cele energetice, și invită Muntenegru să angajeze personal pentru ocuparea posturilor rămase. În acest context, UE ia act de faptul că guvernul Muntenegrului a adoptat o foaie de parcurs pentru participarea la Mecanismul pentru interconectarea Europei 2025-2027, care stabilește acțiuni pentru consolidarea în continuare a capacității instituționale și administrative a Muntenegrului până la data aderării la UE. Aceste activități îndeplinesc cerințele celui de al treilea criteriu de referință pentru închiderea capitolului, prevăzute în documentul AD 6/15 CONF-ME 5.

UE se așteaptă ca Muntenegru să pună în aplicare integral foaia de parcurs menționată, inclusiv recrutarea și formarea personalului relevant și crearea de structuri administrative adecvate. UE va monitoriza îndeaproape procesul până la aderare.

Rețelele de energie

UE ia act de informațiile furnizate de Muntenegru privind evoluțiile în curs în ce privește interconectările rețelei de energie electrică a Muntenegrului cu cele ale altor țări din Balcanii de Vest și cu cea a Italiei.

UE ia act de informațiile furnizate de Muntenegru privind participarea sa la dezvoltarea unui gazoduct regional, gazoductul Marea Ionică – Marea Adriatică. Pentru a atinge obiectivele UE privind neutralitatea climatică, UE încurajează Muntenegru să asigure securitatea energetică în cea mai mare măsură posibilă prin trecerea la decarbonizarea sistemului său energetic, utilizând resursele locale, reducând expunerea la riscurile legate de aprovizionarea externă și sprijinind un sector energetic rezilient și modern. Această abordare sporește independența pe termen lung într-un mod mult mai eficient decât extinderea infrastructurii pentru combustibili fosili. UE încurajează Muntenegru să exploreze alternative pentru o mai mare diversificare și decarbonizare în vederea finalizării infrastructurii esențiale de energie electrică.

UE salută adoptarea de către Muntenegru a Legii privind proiectele transfrontaliere de infrastructură energetică, care se aliniază la Regulamentul TEN-E. UE se așteaptă ca Muntenegru să se alinieze pe deplin și în timp util la celelalte elemente ale Regulamentului TEN-E, în special în ceea ce privește dispozițiile privind procesul de autorizare, manualul de proceduri, participarea publicului și transparența, și să asigure punerea în aplicare integrală a legislației de aliniere la Regulamentul TEN-E, astfel cum se prevede în Tratatul de instituire a Comunității Energetice. Aceasta va sprijini Muntenegru să continue integrarea rețelelor sale cu țările învecinate, să accelereze procedurile de autorizare și să sprijine o mai mare aliniere la obiectivele Uniunii privind neutralitatea climatică.

* * *

Având în vedere cele menționate anterior, UE evidențiază faptul că, în acest stadiu, prezentul capitol nu necesită negocieri suplimentare.

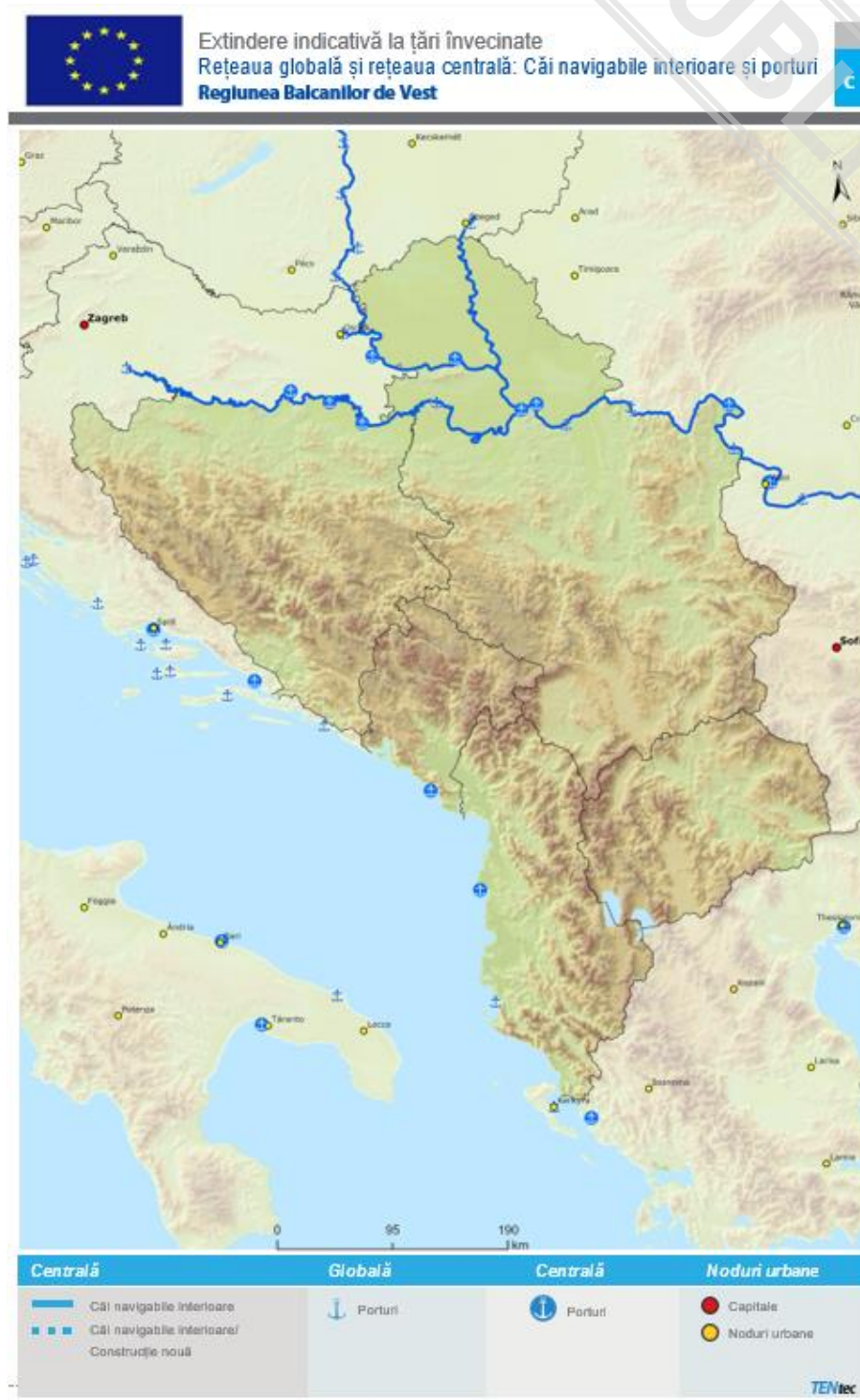
Monitorizarea progreselor înregistrate în alinierea la acquis-ul UE și în punerea în aplicare a acestuia va continua pe toată durata negocierilor. UE subliniază că va acorda o atenție deosebită monitorizării tuturor chestiunilor specifice sus-menționate în vederea asigurării capacității administrative a Muntenegrului, a capacității acestuia de a pune în aplicare acquis-ul din prezentul capitol și a-i asigura respectarea, precum și a finalizării alinierii legislative. O atenție deosebită trebuie acordată legăturilor dintre prezentul capitol și alte capitole de negociere. O evaluare finală a alinierii legislației Muntenegrului la acquis-ul UE și a capacității sale de punere în aplicare poate fi realizată numai într-o etapă ulterioară a negocierilor. Pe lângă toate informațiile pe care UE le poate solicita pentru negocierile privind prezentul capitol și care trebuie să fie transmise conferinței, UE invită Muntenegrul să transmită periodic Consiliului de stabilizare și de asociere informații scrise detaliate cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a acquis-ului și în consolidarea capacității sale administrative.

Având în vedere toate considerațiile de mai sus, UE va reveni, dacă va fi necesar, asupra acestui capitol la momentul potrivit.

UE ia act de faptul că Muntenegrul, în pozițiile sale de negociere AD 26/14 CONF-ME 20 și AD 04/26 CONF-ME 4, acceptă acquis-ul din cadrul capitolului 21, astfel cum era în vigoare la 25 decembrie 2025. În plus, UE ia act de faptul că Muntenegrul declară că va continua procesul de aliniere la acquis și va fi pregătit să îl pună în aplicare până la momentul aderării sale la Uniunea Europeană.

UE reamintește și faptul că în perioada cuprinsă între 25 decembrie 2025 și încheierea negocierilor ar putea să apară noi elemente de acquis.

**HĂRTI ORIENTATIVE ALE REȚELEI TRANSEUROPENE DE TRANSPORT EXTINSE
LA MUNTENEGRU¹**

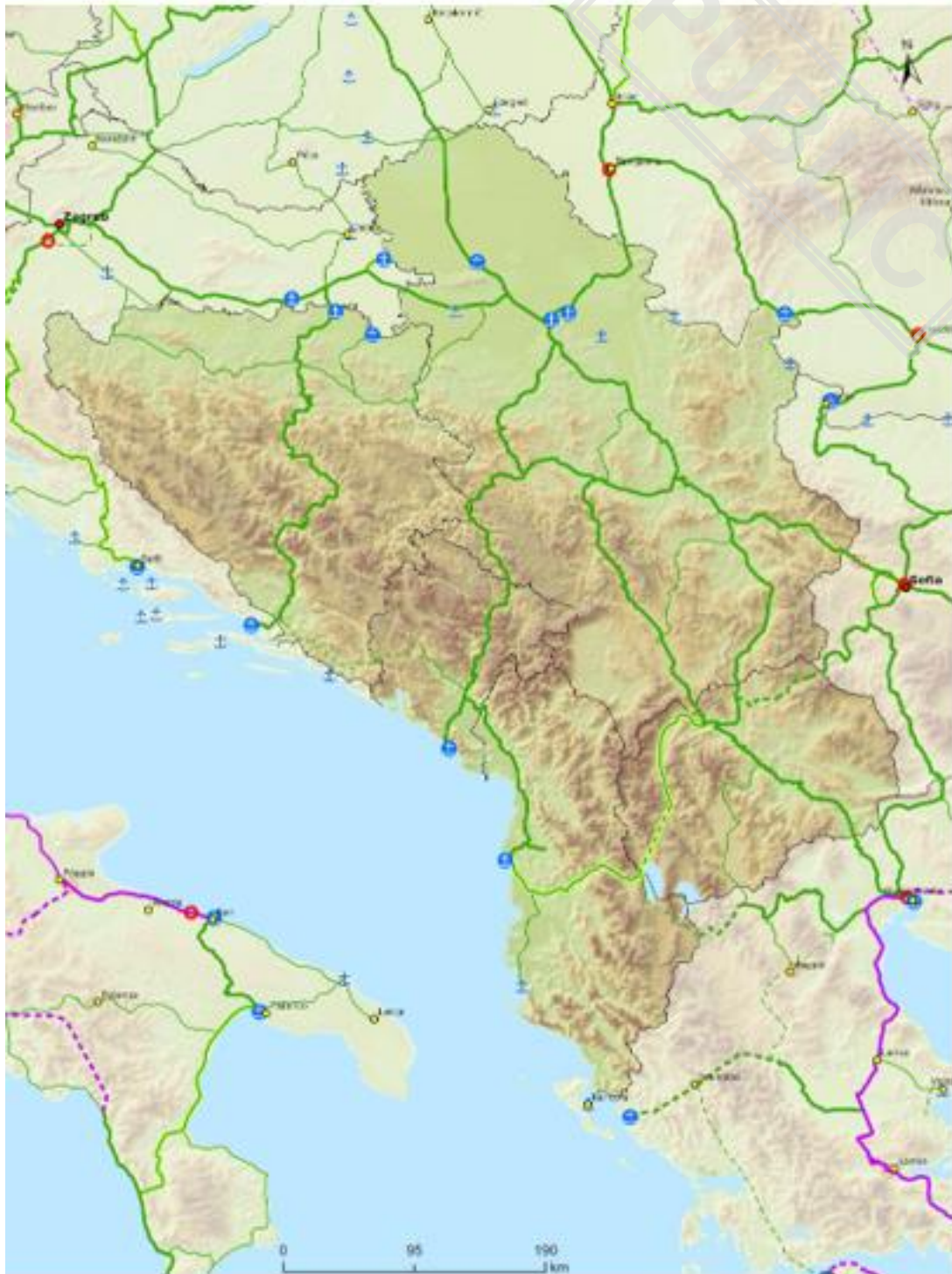
¹ Astfel cum au fost încorporate în anexa IV la Regulamentul (UE) 2024/1679.

Extindere indicativă la țări învecinate

Rețeaua centrală și rețeaua globală: Transport feroviar de marfă, porturi și terminale feroviar-rutiere (TFR)
Regiunea Balcanilor de Vest

C

Căi ferate – centrală	Căi ferate – centrală extinsă	Căi ferate – globală	Glob. centrală	Moduri urbane
— Convențională	— Convențională	— Convențională	↓ Porturi	● Capitale
- - - Convențională/Constr. nouă	- - - Convențională/Constr. nouă	- - - Convențională/Constr. nouă	ⓘ TFR	● Noduri urbane
— ≥ 200 km/h	— ≥ 200 km/h	— ≥ 200 km/h		
- - - ≥ 200 km/h/Constr. nouă	- - - ≥ 200 km/h/Constr. nouă	- - - ≥ 200 km/h/Constr. nouă		
		⋯ In proiect		

Extindere indicativă la țări învecinate
Rețeaua centrală și rețeaua globală: Transport feroviar de călători și aeroporturi
Regiunea Balcanilor de Vest

C

Extindere indicativă la țări învecinate

Rețeaua centrală și rețeaua globală: Căi rutiere, porturi, terminale
feroviar-rutiere și aeroporturi
Regiunea Balcanilor de Vest

C

Căi rutiere – centrală	Căi rutiere – centrală extinsă	Căi rutiere – globală	Infrastr. Centrală	Node-uri urbane
— Căi rutiere	— Căi rutiere	— Căi rutiere	↓ Porturi	● Capitale
- - - Căi rutiere/ Constr. nouă	- - - Căi rutiere/ Constr. nouă	- - - Căi rutiere/ Constr. nouă	ⓘ TFR	● Node-uri urbane
		↔ În proiect	✈ Aeroporturi	

TENtec